

Újabb tanúk kihallgatásával folytatódott a barlang-katasztrófa tárgyalása

A miskolci megyei bíróság tegnap, április 20-án, szeddán folytatta a barlang-katasztrófa ügyének tárgyalását. A délelőtti egyetlen tanú, Szemlér Mária, férjezett Tólos Zoltáné kihallgatásával telt el.

Hol túlságosan magabiztos, hol túlságosan bizonytalan

Szemlér Mária előadta, hogy már egyetemista kora óta foglalkozik barlangkutatással, Pászthoryval — aki egyetemi évfolyamtársa volt — együtt tette meg 1963–64 és 65-ben a szilveszteri túrát a Baradla-barlangban. Székesfehérvárott tanár és tagja az ottani Alba Regia barlangkutató csoportnak, de nem ezzel a csoporttal szokott túrázni, ott csak tagdíjat fizet. Noha sokat túrázott, saját bevallása szerint nehézkesen mozog, volt már izületi gyulladás, aghyártagyulladás, aminek következtében gerincét csapolni kellett és szívgyengeség is jelentkezett már nála. Betegségeit kihallgatásai során eddig még nem említette, csak most a tárgyaláson mondta el. Eddig azért nem szólt róla, mert „nem kérdezték”.

Rendkívül magabiztosan kezdte vallomását, de később többször zavartan mondta, hogy nem ért a barlangkutatáshoz, laikus, ezért nem tud a szakértő kérdésekre válaszolni. Az elnök egyszer kénytelen volt rendreutasítani túlságosan pökhendi hangon adott válasza miatt.

„Ha ez szervezés — szervezem”

Ezt a számos bejegyzésen átesett nő vitte magával Pászthory 1963 óta minden szilveszteri útra, 1964-ben ő és még két diák ment el egészen a Styx-részig, a többiek visszafordultak.

Vallomása szerint a túrát Pászthory szervezte. Ő átnézte azt a listát, amire Pászthory felírta, mit kell hozni, azon változtatott, aztán visszaküldte a tanárnak. Maga és Pászthory elelmét ő szerezte be, Pászthory hozta a felszerelést, a lányok sátrait ő ellenőrizte. „Ha ez szervezés — szervezem” jegyezte meg. A Styx-túra előtt ő osztotta el a szállónát az indulók között.

A tragikus kimenetelű út eseményeit hasonlóan adta elő, mint Pászthory és az előző napi tanúk. Szerinte Hádér a rácsból visszafelé egy idő után már nem volt

öntudatnál, úgy ment tovább, majd csak a gátnál esett össze. Rill Attila emelte át a gáton Hádert, Wettsteint pedig Pászthory és ő.

Ekkor már csak egy lámpa égett, ez Pászthorynál volt. Ő egyedül akart segítséget menni, de Pászthory nem engedte. A lámpát nem tudta leszerelni róla, így ezt magukkal vitték, a fiúk sötétsgében maradtak. Másikat gyújtani gémberedett újjal sokáig tartott volna. Noha a hideg víztől meggémberedett az ujjai, hangsúlyozta, hogy „nem fáztam, nem remegtem, különösebb hideget nem éreztem.” Pászthoryval elindultak segítségért. A tanárt már irányítani kellett. A gondnoki lakáshoz mentek. Miután ő vitte a magatehetetlen Pászthoryt, először azt hitték, részegek, aztán elhitték, hogy baj van. Pászthoryt leültették a konyhában, ő elindult a mentőkkel, de nem engedték lemenni. Addig talpon volt, amíg az utolsó fiút is felhozták, akkor ment vissza Pászthoryhoz, akit etettek.

Amiről Pászthory nem győződött meg

Mint a későbbi tanúvallomásokból kiderült, legközelebb csak Szinben volt orvos és a községből délután négy óra után nem lehet telefonálni, mert a postahivatal bezár. A bíró kérdésére, vajon meggyőződött-e Pászthory arról, van-e a közelben orvos, amikor erre a túrára vitte a gyerekeket, Pászthory beismerte, hogy nem.

— Akkor hogyan mehetett neki ennek az útnak?

— A tavalyi tapasztalatom alapján semmi aggályom nem volt, hogy különleges biztonságáról gondoskodjak azon kívül, amit mi is meg tudnánk tenni. (Két diák, aki részt vett az 1964-es túrán, azt vallja, akkor Pászthory azért küldte vissza őket a második szifontól, mert látta, hogy már reszketnek és fáznak.)

Szemlér Mária most nem tudja, mi okozta, hogy reszkettek 1965-ben, viszont a januári jegyzőkönyvben még azt diktálta, hogy „a lelki pánik, amit Brückner esete válthatott ki, hozzájárult a fizikai kimerüléshez”. Amikor ezt felolvasták, azt mondta, „nem volt pánik, de a hangulatot Brückner esete rontotta”. Ezután szinte nem tudott válaszolni arra, mitől reszketget valaki egy vizes túrán. Azt se hallotta, hogy Pászthory Brückner első rosszullétekor hátraszólt: „szo-

ritsd össze a fogad és gyere”, pedig ő ment Pászthory mögött közvetlenül. Erre „nem emlékszik”.

Mintha magnószalag ismételné

Rapcsák János, a Barlangszálló üzletvezetője és felesége tanúvallomása megismertetett bennünket a mentési munkálatokkal. Rapcsák szerint, amikor megérkezett Szemlér Mária a magatehetetlen Pászthoryval, az „olyan volt, mintha fel lett volna akadva a szeme”. Szemlér Mária végig rendesen beszélt. Rapcsák, majd Almási János, aki akkor határőr volt, meg erősítette, hogy a Styxhez három határőr ment le, ők hozták ki a vízből a fiukat. Ezek közül kettő, Bányász Dezső és Dobos József tanúvallomást tett, de ez nem adott új támpontokat. Feltűnő volt ezután négy olyan fiatal tanúvallomása, akik részt vettek Pászthoryval az 1964-es túrán. Valamennyien most, vagy korábban tanítványai voltak. Vallomásuk olyan gépiesen egybehangzó volt, mintha magnó ismételné az elsőt. Mindenki ugyanúgy érezte magát, ugyanazt csinálta, egyszerre kezdett fájni és egyformán nem érezt fáradtságot, amikor visszatért a táborhelyre.

A tárgyalást ma, április 21-én folytatják. Máté Iván

Műszaki konferencia a Tiszai Vegyikombinátban

Április 20-án, szeddán délután műszaki konferenciát tartottak a Tiszai Vegyikombinátban. A tanácskozáson a gyár párt, gazdasági, szak-szervezeti vezetői, a párt-szervezetek, a műhelybizottságok és a KISZ-szervezetek titkárai vettek részt. A beszámolót Huszár Andor elvtárs, a TVK igazgatója tartotta.

Ugyancsak szeddán délelőtti 10 órakor került sor az Eszák-magyarországi Vegyiművekben is az első negyed-évi eredményeit értékelő műszaki konferenciára. Ez alkalommal nem csupán az esedékes tervek teljesítéséről volt szó, hanem az éves vállalások időarányos részének mérlegeléséről is.

A pártkongresszus tiszteletére határidő előtt belejezik lakásátadási tervüket

A Borsod megyei Építőipari Vállalat dolgozói az idén átadandó 1407 lakás többségét már az új technológiák szerint, előregyártott blokkokból szerelik össze, vagy habosított kohósalakból öntik ki. Az új létesítmények építői — a szocialista brigádok kezdeményezésére — elhatározták, hogy a pártkongresszusi versenyben a gazdaságosabb termelésen kívül elsősorban a határidők lerövidítésére és a minőség javítására törekednek.

Ezek megvalósítására értékes felajánlásokat tettek. Váltakalék például, hogy ideai lakásépítési tervüket határidő előtt egy hónappal, december 1-ig befejezik és 10 lakóházat, valamint középületet, köztük az özi bölcsödét hányjegyzék felvétele nélkül, kiváló minőségben adják át a beruházóknak. Ezenkívül a miskolci Palóczy utcában épülő iskolában úgy dolgoznak, hogy szeptember 1-én megkezdhesék benne a tanítást.

A műszakiak számos intézkedést vezettek be a határidők lerövidítésére. Így például a miskolci Szentpéteri-kapui lakótelepen, ahol 745 lakást, iskolát, bölcsödét, óvodát készítenek, bevezették a folyamatos, szalagszerű munkát, a lakásátadásokra pedig grafikon-szerű ütemtervet dolgoztak ki. Ebben hetekre bontva előre meghatározták, hogy egy-egy ház építését mikor kezdik meg, azon hány kőműves és szakiparos dolgozhat, a munkát mikorra kell befejezniük. Ezzel elértek, hogy az építés ütemét szinte naponta ellenőrizhetik. A vállalat dolgozói számos építkezésen már 2–3 napos előnyt szereztek a kongresszusi versenyben és az első hányjegyzék nélküli épületet,

Tavaszi munka a sátorlajújhelyi járásban

A sátorlajújhelyi járási pártbizottság a napokban vizsgálta meg, hogyan halad a tavaszi munka a járás huszonhét termelőszövetkezetében. Általános tapasztalat, hogy sok helyen még mindig magas a talajvíz. Vannak olyan területek, ahová nem mehet a gép. Tiszakarádón például csaknem 2000 holdon nem lehetett megkezdeni a tavaszi munkát. A huszonhét tsz-nek 17 000 hold szántanivalója volt, s ebből eddig csak 9000 holdat tudtak megművelni. A fejtárgyazást mintegy tizenkétezer holdon fejezték be.

A mákot már elvetették, sőt, néhány tsz-ben már kapálják is, többek között Páciban. A napokban befejezik a borsó vetését.

Némi lemaradás tapasztalható, a tavaszbuza vetésében is. A tervezett 3146 holddal szemben csak kétezer-egyházy holdon került földbe a mag. A járás termelőszövetkezeinek legürgősebb feladata a tavaszbuza vetésének terv szerinti befejezése.

A nagyrozvágyi Rákóczi Termelőszövetkezet vezetősége és tagsága úgy határozott, hogy május elsőjére befejezi az összes időszerű tavaszi munkát. Eddigi eredményeik azt bizonyítják, hogy vállalkásukat sikeresen teljesíteni is tudják. A szántást ugyanis április 20-ra befejezték. A víz alatt álló területeket kihagyták, s ha felszárad, fogattal mennek rá.

Békét a világnak!

Nem tudok szabadulni a film hatása alól. Annak a korosztály-nak vagyok tagja, amelyik gyermekként élte át a fasizmus szörnyű hétköznapjait. A film képei által keltett rémület-érzést régi élmények növelik bennem. Agyamban iszonyú emlékek ébrednek...

Emlékek? Vasárnap a televízió dokumentumfilmjében megtörtélt a parancsolt zenki katonák egykori keretlegényeket szegényítő szenvedéllyel irították egy dzsungel-falu lakóit. Nem irgalmaztak se neknek, se öregnek, se gyereknek... Lángoló kunyhók tövében kintől torzult arcú anyák ölelték döttelen kicsinyeiket... Piciny gyerekek botorkáltak tüzkös gerendákon át, és sirva keresték övéiket.

Barbárság, fasizmus a neved? Kísért a múlt. Repülőgépek mérgezett vegyszerekkel szórják a termékeny földre. Hatalmas területek válnak óriási gázkamrákka... Távol-Keleten dúl a háború. Egyre veszélyesebben terjed a tűz. Néhány nappal ezelőtt amerikai vadászgépek Hanoi egyik külvárosát bombázták. „Csak nehogy egy spanyolországhoz hasonló előjárték legyen — mondta valaki. — Megmondom őszintén: félek”.

Jaj, nehogy félelem legyen úrrá a milliókon!

Félni nem szabad. Küzdeni a háború ellen — ez a XX. század

parancsa. Szembeszegülni vele, foggal és körömmel, lemondással és áldozattal, összefogással és egyetértéssel, alkotással és tervezéssel, az élni akarás legnagyszerűbb példáival állni útját, amíg nem késő! A haladás remekművét, a világ gyönyörű átalakulását kell megcsillogtatni az emberiség előtt, hogy higgyen magában és jövőjében, hogy lelkeben és karjában gyarapodjék az erő. Szavaival, cselekedeteivel, s ha kell, megrémítő fegyverével álljon az igazság oldalára, segítse az elnyomottakat és a leigázásra szántak harcaát, s bősztül dühvel rázza fel azt, aki fél és strucc módjára búj-
j, hogy ne lásson, ne halljon semmit abból, amit a végzet művel.

Ember, te magad vagy végzet! E kor embere maga kormányozza sorsát, ha összefog, s ha idejében tette szerkenti a veszély felismerése, önmagát óvja meg a veszedelemtől. Ha megfélemlíthetne bennünket az új bar-

A z a kérdés: mennyire ismerjük fel a má-jusi jelszót: Békét a világnak! A kérdés: tudunk-e szabadulni Mihail Romm filmjének hatása alól. Ne tudjunk! És ne is akarjunk! Mert a film intelem. Csala László

Négyezer ember vállalása

Sokunknak megszokott ritmusú, rendszeres munkanapot jelent majd a jövő héten április 28-a, csütörtök. A hivatalnokok sietnek az irodákba, hogy beletemetkezzenek az ak-tahalmazokba, az üzemi dolgozók sietnek fel-váltani társaikat, a városba igyekvők ügyel-nek majd óráikra, nehogy lekessék a vo-natot.

Talán fel se tűnik majd, hogy a vonaton a vasutasok izgatottabbak, mint máskor; a Ti-szai pályaudvart ünneplősség üli meg, és mintha az utcákon is több vasutas egyenruhás embert látnánk, mint máskor és valamennyi-en frissen vasalt egyenruhában, ünneplőben sietnek valamerre.

Ez a szürke hétköznap ünnep lesz a mis-kolci vasúti csomópont dolgozói számára. Ünnepvé avatja az az összejövetel, amelyen immár másodszor veszik át a Minisztertanács vörös vándorzászlaját. Tavaly is ilyenjárt ün-nepeleek. Akkor is izgatottak voltak, akkor is ünneplőbe öltöztek. Sok-sok nehézség leküz-dése, temérdek munka árán érdemelték ki a magas kitüntetést. S amikor átvették, ígéretet tettek, keményen megfogadták: úgy dolgoz-nak, hogy ismét a zászói birtokosai lehessenek. Hogy mennyi akadály gördült útjukba, mennyit kellett dolgozniuk, milyen magas-fokú szervezettséggel kellett a problémákat megoldaniuk, arról sokat tudnának beszélni a csomópont irányítói, párt- és szakszervezeti vezetői. Minden vasutas pontos és fegyelme-zett helytállásra szűkség volt, hogy elérjék a maguk elé tűzött célt, s a nagy verseny-ben a többi vasúti csomópontokat megelőzve ismét élen maradjanak. Sok nagyszerű tett van a miskolci vasutasok mögött, amelyekről már szoltunk lapunk hasábjain. Nagyon me-gnőtt teljesítményük a személy- és teherszáll-tásban, javították a vonatok menetrendszerű indítását, csökkentették a balesetek számát, egyszóval olyan mutatókat javítottak, ame-lyek az eredményes, jó munkát fémlelik, vé-gül a vörös vándorzászló elnyeréséhez vezet-tek.

Az összeforrott kollektíva ezeknek a szép eredményeknek jegyében tette meg a közel-

múltban kongresszusi versenyvállalását. A szakszervezeti bizottság kezdeményezésére termelési tanácskozásokat tartottak, amelyeken megvitatták, hogy a forgalmi és a vontatási dolgozók miként tudnák munkájukat tovább finomítani, és a Központi Bizottság határozatainak megfelelően milyen intézkedéseket tegyenek a minőségi munkával, a ta-karékossággal és a termelékenység növelésé-vel kapcsolatban. A kongresszusi versenyvállalás valamennyi pontjából kicsendül, hogy olyan kollektíva állította össze, amely tudja, mire kötelezi őket a magas kitüntetés.

A vállalás fő motívuma: alkalmazni a kor-szerű technikát, jobban megszervezni a mun-kát. Ennek jegyében határozták el, hogy a cso-móponton dolgozó tolatómozdonysok számát eggyel csökkentik, a munkaintenzitás növe-lésével az állomási forgalmi, nem utazó sze-mélyzeti állomásonál 2 százalékos létszám-megtakarítást érnek el. Az is jelentős pontja vállalásuknak, hogy a műszakváltásokhoz a forgalmi, a vontatási szolgálat 30 percnél na-gyobb váltási időt nem vesz igénybe, a teher-vonatok utazási sebességének növelése végett felszámolják a csomópontot körülvevő perem-állomásokon az engedélyre való várakozáso-kat. Nem kevésbé jelentős elhatározás, hogy a gazdaságosabb mozdonyfelhasználás céljá-ból 10 villamos és 57 gőz-, illetve diesel-mozdony kötött fordulóban való közlekedte-tését biztosítják, a vontatási fajlagos önköltsé-g csökkentésével pedig évi egymillió forintot takarítanak meg.

Nincs hely a versenyvállalás valamennyi pontjának felsorolására. A legfontosabbak is mutatják azonban, hogy felelősséggel, töprengve dolgoztak ki, milyen többletmunkát végezzenek, hogy az múlt legyen pártunk IX. kongresszusához. Két szolgálati helyen összesen négyezer ember áll a versenyvállalás mögött. Az a négyezer ember, akik az ország vasúti csomópontjai közül ismét az első helyre kerültek, és ez büszkítik rá, hogy kongresszusi versenyvállalásuk minden pontját becsí-ltel teljesítik.

Onodvári Miklós

Rügyfakadás

Foto: Ágatha Tibor